

Begroting: 7 minuten bijdrage

Dankuwel voorzitter,

Allereerst dank aan de ambtelijke organisatie voor het verzette werk voor deze begroting, waarbij ons de alternatieve werkwijze rond de beeldvormende behandeling, doorgaans het “begrotingscafé” genoemd, eigenlijk bijzonder goed is bevallen. Het vooraf indienen van schriftelijke vragen, waarbij de organisatie in snelheid van beantwoording echt heel goed werk heeft geleverd, en vervolgens een mondelinge, beeldvormende en verhelderende ronde met ambtenaren heeft bijgedragen aan de verbetering van het proces rond de begrotingsbehandeling. Wat ons betreft serieus te overwegen deze werkwijze, ook na Corona, te handhaven.

Hoewel we dit jaar weliswaar een sluitende begroting hebben kunnen lezen, is een trendmatige vergelijking over de jaren maar beperkt mogelijk en zijn wat D66 betreft ook investeringen in de uitdagingen van de toekomst niet helder onderscheiden. Daar komen wij zo op terug.

Wij bouwen onze beschouwingen op aan de hand van de drie Programma's: Ruimte, Sociaal Domein en Bedrijfsvoering.

Ruimte

D66 ziet de komende jaren en decennia grote opgaven op ons afkomen op het gebied van ruimtelijke thema's als Duurzaamheid, Woningbouw en de invoering van de Omgevingswet. Om die uitdagingen als gemeente het hoofd te kunnen bieden, wil D66 graag dat er een langetermijn-visie wordt ontwikkeld, waarbij we als gemeente niet alleen maar kijken naar de gelden die uit Den Haag komen, maar als gemeente ook juist onze eigen verantwoordelijkheid nemen, door naar onze eigen beïnvloedingsruimte te kijken. Maar ook vinden wij het belangrijk om als raad goede keuzes te kunnen maken. Volgens de D66-fractie gaat dat het beste wanneer er meerdere scenario's worden uitgedacht, waaruit we kunnen kiezen. De voorzitter van het Klimaatakkoord, VVD'er Ed Nijpels, en de Raad van State vinden dat politici moeten ophouden te praten over haalbare en betaalbare duurzaamheidsmaatregelen. We gaan de energietransitie niet redden als alle maatregelen eerst langs de meetlat van een boekhouder worden gelegd.

Daarom komen wij met het verzoek aan het college om:

- Voor de volgende begrotingscyclus meerdere scenario's uit te werken in de meerjarenbegroting voor inzet van extra middelen, zodat er ingespeeld kan worden

- op de grote uitdagingen van de toekomst op het gebied van duurzaamheid, wonen en de omgevingswet; en
- Overschotten in 2021 (deels) hiervoor te reserveren;

De motie over steun van lage inkomens bij verduurzaming, dient D66 met PP en CU mede in, maar we leggen daarin wel onze eigen accenten. Wij zien graag een onderzoek naar apart doelgroepenbeleid voor huurders bij de woningbouwvereniging, particuliere huurders en particuliere woningeigenaren met een laag inkomen. Een steunfonds is slechts één van de mogelijkheden, maar D66 vraagt dit college nadrukkelijk ook andere instrumenten te onderzoeken, die per doelgroep passend zijn om in te zetten voor de meest effectieve aanpak. We zijn blij dat dit nu in de toelichting is opgenomen, liever hadden we het verzoek aan het college iets ruimer opgesteld gezien, maar vinden het signaal dat van deze motie uitgaat dusdanig belangrijk om deze wel mede in te dienen.

Op de moties van de PP en de CU zullen wij later in de tweede termijn terugkomen.

Sociaal Domein

Het Sociaal Domein is met €35 miljoen op een totale begroting van €65 miljoen veruit de grootste uitgavenpost van onze gemeente. Juist daarom, en omdat de uitgaven direct raken aan het welzijn van onze inwoners, blijft D66 kritisch op de beheersing en controle van met name de WMO en de Jeugdzorg. Hoewel er wel degelijk stappen zijn gezet in het inzichtelijk maken van de uitgaven, blijft er na bijna een volledige periode van dit huidige college toch wel het nodige te verbeteren. Het lijkt erop dat dit college er niet in zal slagen de kosten in het Sociaal Domein onder controle te krijgen voordat het nieuwe college volgend jaar aantreedt. Dat is toch wel teleurstellend.

Zo valt ons op dat het transformatieplan eigenlijk helemaal niet terug komt in de begroting. Ja, er wordt wel geantwoord dat het college het transformatieplan volledig gaat uitvoeren, maar alle grote ombuigingen staan op “oranje” of “rood” en ons bekruipt het idee dat er geen eigen extra inspanning worden gepleegd om het “rode” te compenseren, maar dat de landelijke gelden worden afgewacht. D66 blijft hier wijzen op de eigen verantwoordelijkheid van de gemeente. Aan welke knoppen hadden we al kunnen draaien, terwijl er parallel werd gewerkt aan het integrale transformatieplan? Dit zien we graag terug in de rapportages en toegezegde uitvoeringsplannen, zodat er ruimte komt om onze gemeente naar de toekomst te helpen. De kaders moeten in deze raad gesteld worden. Vooralsnog zien we in de statistieken van het CBS op "Waar staat uw gemeente" een wezenlijk hoger aandeel van de uitgaven in het sociale domein in vergelijking met de buurgemeenten. Mogelijk is dit te rechtvaardigen, maar die verklaring ontbreekt ons op dit moment.

Onze fractie wil daarnaast extra aandacht blijven vragen voor de ondersteuning van alle mantelzorgers, jong en oud. Sinds het verdwijnen van VIT per 1 oktober, heeft Figulus deze taken nu op zich genomen. Voor de continuïteit op de korte termijn een begrijpelijke keuze, maar wij vragen met onze motie het college om een integrale visie op te stellen hoe (jonge) mantelzorgers effectief, professioneel en proactief ondersteund kunnen worden. Ruim 20 % van onze inwoners is mantelzorger, ten opzichte van 14 % landelijk. In de Nota Sociaal

Domein worden met name de oudere mantelzorgers en de mantelzorgers voor ouderen benoemd. De groep mantelzorgers is echter veel breder en een concreet uitvoeringsplan ontbreekt nog. Dit is voor D66, en voor mij persoonlijk, een te belangrijk thema om niet héél serieus op te pakken. Wij hopen dat uw fracties dit net zo belangrijk vinden als wij en dat deze motie op uw steun mag rekenen.

Bedrijfsvoering

Tot slot de paragraaf bedrijfsvoering, hier hadden wij natuurlijk ook onze motie rond de inzet van extra middelen voor de grote opgaven kunnen behandelen, zeker omdat deze ook aandacht vraagt voor het op orde houden van onze personeelsbezetting, echter hebben wij deze onder ruimte reeds behandeld. Wel vragen wij nogmaals aandacht voor de structurele onderbezetting in het aantal medewerkers bij de gemeente. Zonder vet op de botten van de organisatie kan de gemeente de grote uitdagingen de komende jaren niet aan. Onze fractie ziet graag dat er wordt ingezet op een goede strategische personeelsplanning, een opfrissing van de wervingsstrategie voor nieuwe medewerkers en dat er gewerkt wordt aan het imago van de gemeente als werkgever.

D66 is blij dat onze motie van vorig jaar alsnog is uitgevoerd en de gemeente nu het hele jaar toeristenbelasting gaat heffen, we denken echter wel dat de verwachte meeropbrengst van €5000,- schromelijk onderschat is, dit staat gelijk aan gemiddeld zo'n twintig overnachtingen in de periode oktober tot maart. Wat D66 betreft blijkt hieruit dat de gemeente geen helder beeld heeft van hoeveel toerische overnachtingen er eigenlijk zijn in deze periode, waarin de herfstvakantie, kerstvakantie en voorjaarsvakantie vallen.

We kijken dan ook uit hoe de uiteindelijke cijfers zullen gaan uitvallen en hoe we de extra opbrengsten kunnen gaan inzetten om onze gemeente nog aantrekkelijker te maken.

Op de motie van de VVD over het thuisbezorgen van documenten zullen wij in de tweede termijn terugkomen.

En last but not least, dienen wij met de CU een "oude bekende" motie in, namelijk de oproep aan het college met een Aaltense uitwerking van de JA-JA-sticker te komen, waarin papierverspilling wordt tegengegaan door geen reclame-drukwerk te ontvangen, tenzij daarom expliciet verzocht wordt. Tijdens het plan van aanpak duurzaamheid heeft onze fractie hier ook aandacht voor gevraagd. Wij hopen van harte dat onze raad nu wel bereid is om tot deze toekomstgerichte, duurzame maatregel tegen papierverspilling over te gaan.

Dankuwel.